

Handläggare
Hillevi Virgin
Telefon: 08-508 28 191

Till
Miljö- och hälsoskyddsnämnden
2017-06-13, p. 23

Miljöövervakningsprogram för ekologisk status 2017-2022 i vatten

Förvaltningens förslag till beslut

Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutar att:

1. Godkänna miljöövervakningsprogrammet för ekologisk status 2017-2022.

Gunnar Söderholm
Förvaltningschef

Maria Svanholm
Avdelningschef

Sammanfattning

Miljöförvaltningen har tagit fram ett förslag till miljöövervakningsprogram för ekologisk status för åren 2017-2022. Syftet är att följa upp statusen på våra vattenförekomster, att ge stöd för att kunna identifiera källor till föroreningar och att fungera som underlag för prioritering och planering av åtgärder. Resultaten från undersökningarna utgör även ett viktigt underlag för att bedöma om vi riskerar att inte uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten, t.ex. i detaljplaneprocessen. Provtagning planeras att ske i merparten av stadens vattenförekomster med några undantag och samtliga biologiska kvalitetsfaktorer som utgör bedömningen av ekologisk status ingår, d.v.s. bottenfauna, kiselalger, fisk, växtplankton och makrofyter. Miljöövervakningsprogrammet har tagits fram i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall som också ansvarar för genomförande och kostnad för vissa av övervakningsinsatserna. Arbetet har även samordnats med revideringen av de övriga övervakningsprogrammen för Bällstaån, Igelbäcken och Tyresån. Den totala beräknade kostnaden för programmet redovisas i tabell 1.

Tabell 1. Miljöförvaltningens och Stockholm Vatten och Avfalls totala beräknade årliga kostnad för Miljöövervakningsprogram för ekologisk status 2017-2022.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
SUMMA MF	383 500	163 200	327 800	318 400	269 500	275 200
SUMMA SVOA	106 800	109 200	123 000	134 100	114 700	129 800
SUMMA Totalt	490 300	272 400	450 800	452 500	384 200	405 000

MF = Miljöförvaltningen, SVOA = Stockholm Vatten och Avfall.

Bakgrund

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten har i uppdrag att följa miljötillståndet genom långsiktig miljöövervakning som underlag för tillsyn, programarbete samt övrigt miljöarbete.

Miljöförvaltningen har ansvar att samordna all övervakning inom staden och har, i enlighet med Handlingsplan för god vattenstatus, utvärderat och reviderat det befintliga övervakningsprogrammet för vatten.

I och med den så kallade Weserdomen (EU-domstolens dom i mål C-461/13) som meddelades den 1 juli 2015 blir betydelsen av en omfattande och robust miljöövervakning än starkare. Enligt Weserdomen får en verksamhet inte tillåtas om den kan orsaka en försämring av statusen på kvalitetsfaktornivå eller äventyra uppnåendet av miljökvalitetsnormen i en vattenförekomst. Detta ställer stränga krav på de miljöövervakningsdata som utgör utgångspunkt för bedömning av kvalitetsfaktorernas status. För att säkert veta vilken status som råder, hur den påverkas av olika verksamheter och därmed om miljökvalitetsnormen uppnås behövs en välplanerad och omfattande miljöövervakning.

Det föreslagna miljöövervakningsprogrammet för ekologisk status 2017-2022 fyller ett viktigt syfte att följa upp statusen på våra vattenförekomster, att ge stöd för att kunna identifiera källor till föroreningar och att fungera som underlag för prioritering och planering av åtgärder. Resultaten från undersökningarna utgör ett viktigt underlag till de lokala åtgärdsprogram som håller på att tas fram, både för att bedöma behovet av åtgärder och för att utvärdera effekter av genomförda åtgärder. De är även ett viktigt underlag i stadsplaneringsprocessen då de bidrar med kunskap om hur en detaljplan kan komma att påverka miljökvalitetsnormerna för vatten. Den miljöövervakning som staden bedriver utgör en viktig del av statusklassificeringarna i VISS och för att komma

Länsstyrelsen till godo rapporterar staden alla data till nationella datavärdar.

Större delen av miljöövervakningen av vatten i Stockholms stad bedrivs idag av Stockholm Vatten och Avfall, främst som recipientkontroll av fysikalisk-kemiska parametrar som exempelvis siktdjup, fosfor, syrgas, kväve och en del metaller, men även som åtgärdsuppföljning. Miljöförvaltningen kompletterar de fysikalisk-kemiska undersökningarna med övervakning av de biologiska kvalitetsfaktorerna fisk, kiselalger, makrofyter, bottenfauna och växtplankton för att status säkrare ska kunna fastställas. Miljöövervakningsprogrammet för ekologisk status har tagits fram i samarbete med Stockholm Vatten och Avfall som även ansvarar för genomförande och kostnad för vissa av övervakningsinsatserna.

Ärendet

Målet är att ta fram ett förslag på övervakningsprogram som ger tillräckligt säker information om de biologiska kvalitetsfaktorerna för att kunna göra en korrekt statusbedömning, följa upp åtgärder och ge en bild av miljöförändringar över tid. Calluna AB fick därför hösten 2016 i uppdrag att utvärdera den befintliga och den tidigare utförda miljöövervakningen av vatten samt ta fram nya förslag på övervakningsprogram för Stockholms vattenförekomster. I uppdraget ingick att ta fram 3 alternativa övervakningsprogram med olika ambitionsnivå. Miljöförvaltningen har landat i ett provtagningsupplägg som är en kombination av de tre alternativen. Resultatet har blivit ett förslag på ett kostnadseffektivt miljöövervakningsprogram med hög ambitionsnivå som möter omvärldens ökade krav på säkra statusbedömningar. Samtliga biologiska kvalitetsfaktorer som utgör bedömningen av ekologisk status ingår, d.v.s. bottenfauna, kiselalger, fisk, växtplankton och makrofyter. Provtagning planeras att ske i merparten av stadens vattenförekomster med några undantag. Arbetet har samordnats med revideringen av de övriga övervakningsprogrammen för Bällstaån, Igelbäcken och Tyresån.

I Tabell 1 redovisas de beräknade kostnaderna för föreslaget övervakningsprogram för miljöförvaltningen och Stockholm Vatten och Avfall. Förändringen i totalkostnad mellan åren beror av att intervallet mellan olika övervakningsinsatser och kostnaden för olika kvalitetsfaktorer och vattenförekomster varierar

Tabell 1. Miljöförvaltningens och Stockholm Vatten och Avfalls totala beräknade årliga kostnad för Miljöövervakningsprogram för ekologisk status 2017-2022.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
SUMMA MF	383 500	163 200	327 800	318 400	269 500	275 200
SUMMA SVOA	106 800	109 200	123 000	134 100	114 700	129 800
SUMMA Totalt	490 300	272 400	450 800	452 500	384 200	405 000

MF = Miljöförvaltningen, SVOA = Stockholm Vatten och Avfall.

Miljöövervakningsprogrammet sträcker sig mellan åren 2017-2022 men är tänkt att genomföras löpande. Revidering kommer att ske vid behov och allt eftersom Havs- och vattenmyndigheten uppdaterar sina föreskrifter rörande bedömningsgrunderna.

All miljöövervakningsdata kommer att analyseras och publiceras i rapporter och i sammanställningar på Miljöbarometern. Data kommer att rapporteras in till nationell datavärd och kommer därmed kunna användas i de nationella och regionala klassificeringarna som står till grund för statusbedömningarna i VISS.

Bilagor

1. Miljöövervakningsprogram för ekologisk status 2017-2022.